

Kvittering på innsendt hørings svar på Høring NOU 2020:16 Levekår i byer - Gode lokalsamfunn for alle

Høringens saksnummer: 21/499

Høring: Høring NOU 2020:16 Levekår i byer - Gode lokalsamfunn for alle

Levert: 22.04.2021 14:57:23

Svar type:

Jeg svarte som: Annen

Avsender: Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehager, FUG og FUB

Kontaktperson: Asle Sandnes

Kontakt e-post: asle.sandnes@fug.no

Hørings svar fra Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehager

De nasjonale foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehager, FUG og FUB, takker for muligheten til å komme med innspill til NOU 2020: 16 Levekår i byer, gode lokalsamfunn for alle.

De utfordringene som berøres i utredningen opptar utvalgene generelt og ikke bare innenfor rammen av NOU 2020: 16. Her kan særlig nevnes arbeid mot utenforskap, styrket bemanning i barnehage og skole, språklæring som virkemiddel mot sosioøkonomiske barrierer og viktigheten av tett samarbeid mellom hjem, skole og barnehage. Utvalgenes merknader er knyttet til utredningens kapittel 13.

Når det gjelder de konkrete tiltakene som er foreslått i utredningen, mener utvalgene at det må tilstrebes å gi disse universell utforming i størst mulig grad. Dette er viktig for å avdempe tiltakenes stigmatiserende effekter og utenforskap både på individ- og gruppenivå.

By- og levekårsutvalget har understreket, blant annet i pkt. 13.3.5, viktigheten av et godt samarbeid mellom skole og foreldre, og at ansvaret for at dette skal fungere påligger skolene. Utvalget har videre pekt på at skole-hjem samarbeidet må styrkes for å avdempe en negativ utvikling i levekårsutsatte områder. Dette er foreldreutvalgene selvsagt helt enige i. Foreldreutvalgene ønsker å fremheve at samarbeidet med hjemmene er like viktig i relasjon til barnehager.

I forlengelsen av dette savner utvalgene konkrete tiltak under pkt. 13.4 rettet nettopp mot en styrking av samarbeid med hjemmene. Foreldreutvalgene

har i sin høringsuttalelse til forslag til ny opplæringslov gått sterkt imot opplæringslovutvalgets forslag om å fjerne den forankringen i lov som finnes i dag for FUG og rådsorganene i skolen. Foreldreutvalgene mener at opplæringslovutvalgets lovforslag trekker i motsatt retning av de klare signaler om styrking av samarbeidet med foreldre som fremholdes av By- og levekårsutvalget.

Fra FUGS hørings svar til NOU 2019: 23 Forslag til ny opplæringslov hitsettes:

«Opplæringslovutvalget foreslår å fjerne kravene til organisering av Elevråd, FAU, SU og SMU, og heller regulere en plikt for skolen til å samarbeide med elevene og foreldrene. Utvalget begrunner dette med at "Selv om dagens regulering sikrer at kommunene formelt sett har lik praksis når det gjelder etablering av råd og utvalg, gir reguleringen ingen garanti for foreldremedvirkning". Opplæringslovutvalget gjør ingen reell vurdering av hvordan det fungerer i dag, og hva som eventuelt skal til for å lykkes. En viktig forutsetning for å få et demokrati til å virke, er at det foreligger grunnleggende demokratiske regler som sier noe om hvilke styringsorganer som skal finnes, hvordan de skal virke, og hvilke rettigheter/plikter deltakerne i skoledemokratiet har.

Her har opplæringslovutvalget gått andre vei. Det har vi svært liten tro på. Djupedalutvalget² pekte på for lite kompetanse på skoledemokrati blant ansatte, foreldre og elever. FUG mener det er nødvendig med en lovhjemmel som forplikter skolen til å gi opplæring til elever og foreldre om hvordan de kan samarbeide med skolen på en god måte.»

Når det gjelder utvalgets oppfordring til skolene om i større grad enn i dag å legge utviklingssamtaler til hjemmene, så er foreldreutvalgene grunnleggende positive til dette. Det er imidlertid helt avgjørende for tillitsforholdet til foreldrene at det etableres en ordning som ikke bygger på "mistanke" eller har karakter av "oppstramming". Videre kan dette oppleves invaderende i elevenes og foreldrenes privatliv, og virke hemmende på et godt samarbeid og det kan stilles det spørsmål ved lærernes kompetanse til å gjøre vurderinger av forhold som grenser opp mot barnevernets fagområde. Foreldreutvalgene er kjent med at det i svensktalende barnehager i Helsinki er gjort forsøk med hjemmebesøk i forbindelse med oppstart i barnehage. Det kan være en mindre stigmatiserende løsning som man bør se nærmere på, og som kan knyttes også til overganger fra barnehage til skole, fra småskolen til mellomtrinn og fra mellomtrinn til ungdomsskole.

Partiet Høyre fremmet nylig forslag om at foreldres uteblivelse fra foreldremøter/utviklingssamtaler bør møtes med hjemmebesøk fra skolen. En slik ordning, som fort kan framstå og oppleves som en form for kontroll eller sanksjon er ikke ønsket av foreldreutvalgene, selv om hensikten i og for seg framstår som god.

Til de konkrete tiltakene i NOU 2020: 16 har utvalgene følgende merknader:

Tiltak 13.4.1 - Utvalgene er positive til moderasjonsordninger, at disse ses under ett for barnehage og SFO og at dette ikke kompenseres ved at makspris øker slik at det går ut over dem som ikke faller inn under moderasjonsordningen.

Tiltak 13.4.2 - Utvalgene stiller seg positive til gratis heltidstilbud i barnehage for alle fire- og femåringer, og understreker at dette ville være et godt universelt tiltak for å stimulere språklæring, hindre utenforskap og berede grunnen for en god overgang til skole - ikke bare i levekårsutsatte områder.

Tiltak 13.4.4 - Utvalgene er i utgangspunktet positive til å endre opptaksreglene til barnehager, men er bekymret for om det kan gi en opplevelse hos barn og foreldre av utvasking av 2. språk. Utvalgene er videre opptatt av at reglene utformes slik at de ikke medfører lengre reisevei i særlig stor grad.

Tiltak 13.4.5 - Foreldreutvalgene støtter økt grunnbemanning i barnehager, og ønsker primært at dette innføres universelt, og ikke bare utsatte områder.

Tiltak 13.4.6 - Foreldreutvalgene er i utgangspunktet positive til forsøk med gratis, obligatorisk heldagsskole, men tror at styrking av SFO innholdsmessig og økonomisk i større grad enn foreslått rammeplan medfører, vil ha omtrent tilsvarende virkninger, men samtidig ivareta mulighetene for valgfrihet for barn og foreldre som ønsker andre aktiviteter etter skoletid.

Tiltak 13.4.7 - Foreldreutvalgene positive til at det gjøres justeringer i lærernormen så lenge det medfører en styrking av ressurser der hvor det trengs mest, men uten at det medfører en tapping av ressurser fra skoler som ikke "trenger". Utvalgene er altså positive til en ordning som kommer i tillegg til og ikke i stedet for dagens lærernorm.

Tiltak 13.4.8 - Foreldreutvalgene er positive til at konsekvenser av nærskoleprinsippet utredes nærmere.

Tiltak 13.4.9 - Foreldreutvalgene ser de åpenbare fordelene ved å tilby et ekstra skoleår etter grunnskolen som virkemiddel mot frafall fra videregående skole. Det knytter seg utfordringer til at det som er ment som et sikkerhetsnett kan ha funksjon som en sovepute, og kan forlenge grunnskoleperioden for elever som i utgangspunktet ville hatt tilstrekkelig utbytte av grunnskolen som den er i dag.

Tiltak 13.4.10 - Foreldreutvalgene støtter By- og levekårsutvalgets forslag om å videreføre fylkeskommunenes mulighet til å velge inntaksmodell

Tiltak 13.4.11 - Foreldreutvalgene er positive til en grundig utredning av inntaksmodeller for videregående opplæring, og vil i denne sammenhengen uttrykke sin skepsis til den tilsynelatende forserte prosessen som nå foregår i Kunnskapsdepartementet og UDIR rettet mot et friere skolevalg i

videregående opplæring. Mange stemmer har talt for at det må være stort lokalt handlingsrom for å møte de svært ulike utfordringene og mulighetene som finnes i ulike deler av landet.

Med vennlig hilsen

Marius Chramer, leder FUG

Marie Skinstad-Jansen, nestleder FUG

Einar Olav Larsen, leder FUB

Cathrine Olsen Ballo, Nestleder FUB

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på www.regjeringen.no.